

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 6369
Tarih : 13.04.2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Irak'ta Saddam Hüseyin'in iktidarda olduğu dönemde Baas rejimi tarafından Irak Kürdistan Bölgesi'nde yaşayan Kürtlere karşı 1986 – 1989 yılları arasında yürütülen Enfal Harekatı'nda havadan bombalama, toplu infaz, diri diri toprağa gömme, kimyasal silah kullanılması ve yerleşim yerlerinin yakılıp yıkılması gibi yöntemlerle 182 bin Kürt'ün katledilmesinden dolayı TBMM tarafından "Kürt Soykırımı" olarak tanınması hakkında Kanun Teklifim gerekçesiyle birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

M. Sarı
Murat SARISAÇ
Van Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	<i>Disisleri</i>
Esas Komisyon	<i>İçişleri</i>
Tarih :	14 Nisan 2020
Esas No:	<i>2/2811</i>

TBMİM	
KANUNLAR ve KARARLAR D.Ş.Ş.Ş.	
13 Nisan 2020	
Numara:	

644322

GEREKÇE

Saddam Hüseyin'in liderliğindeki Baas rejimi tarafından Irak'ta yaşayan Kürtlere karşı 1986 – 1989 yılları arasında gerçekleştirilen Enfal Harekatları kapsamında yüzbinlerce insan katledilmiştir. Katliamın devam ettiği süreç boyunca Kürtlere yönelik diri diri toprağa gömme, kimyasal silahlarla saldırı, toplu infazlar, köylerin yakılması başta olmak üzere her türlü insanlık dışı yöntemle başvurulmuştur. Bunun sonucunda Irak Kürdistan Bölgesi'nde yaşayan 182 bin Kürt katledilmiş, 4 bin 500 köy yakılıp boşaltılmış ve 1 milyondan fazla kişi de mülteci durumuna düşmüştür.

Irak Kürdistan Bölgesi'nde binlerce camii, okul, hastane ve kilise gibi yapıların bile harabeye çevrildiği Enfal Harekatı, 16 Mart 1988 yılında Halepçe'ye yönelik kimyasal saldırıyla zirveye çıkmıştır. Tarihe "Halepçe Katliamı" olarak geçen bu saldırı sonucunda 5 binden fazla sivil Kürt katledilmiş ve 10 binden fazla kişi de yaralanmıştır. Bunun yanında Halepçe ve çevresine kimyasal silahlarla saldırılmasından dolayı bugüne kadar 43 bin 753 kişinin öldüğü, 61 bin 200 kişinin de sakat kaldığı tahmin edilmektedir.

Enfal Harekatı çerçevesinde Baas rejiminin sivilleri toplu olarak infaz etmesi, Kürtlere ait yerleşim yerlerini tamamen insansızlaştırması, 1 milyon insanın yerinden göçertilmesi, toplama kamplarında ağır işkence ve tecavüzler vb. uygulamalar tamamen bir soykırım uygulamalarıydı. Dolayısıyla Kürt halkına reva görülen bu zulüm, Birleşmiş Milletler (BM) Soykırımın Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi ile Uluslararası Ceza Mahkemesinin Roma Statüsü'nün yaptığı soykırım tanımına tamamiyle uymaktadır.

Diktatör Saddam Hüseyin rejiminin sona ermesiyle insanlığa karşı işlenen suçlarla ilgili yargılama süreçleri başlatıldı. Bu kapsamda tarihsel yüzleşme kapsamında Irak Ceza Mahkemesi, ilkin 2007 yılında Enfal Harekatı'nı ve 1 Mart 2010'da ise Enfal'in bir parçası olan Halepçe Katliamı'nı "Soykırım" olarak tanımıştır. Aynı şekilde Irak Parlamentosu ve Irak Kürdistan Bölgesi Parlamentosu da Halepçe katliamını soykırım olarak kabul etmiştir. Yine 13 Nisan 2017'de de Irak Parlamentosu Enfal Katliamı ile ilgili resmi özür yayınlayarak benzer katliamların bir daha yaşanmaması için, katliamda yaşanan insanlık suçlarını ders kitaplarına eklemiştir. Bunların yanında Enfal katliamı Britanya, İsveç ve Norveç parlamentolarında da "Kürt Soykırımı" olarak karar altına alınmıştır. Bugün de Kürtler "Enfali Anma Günü" olarak kabul edilen her 14 Nisan'da Enfal soykırımının kurbanlarını çeşitli etkinliklerle anmaktadırlar.

Toplumsal dayanışma ve bütünleşme için ulusların karşılaştıkları trajedileri kabullenmek ve acılarda ortaklaşmak, önemli birer parametredir. Bu nedenle Kürt halkının Irak'ta 1986 – 1989 yıllarında maruz kaldığı soykırımın Kürtlerin yaşadığı diğer ülkeler tarafından tanınması anlamlı bir adım olacaktır. Çünkü Irak Kürdistan Bölgesi'nde gerçekleştirilen Halepçe Katliamı ve Enfal Harekatı'na ilişkin görüntüler toplumsal hafızadaki yerini bugün de korumaktadır. Dolayısıyla Enfal Katliamı'nı "Kürt Soykırımı" olarak tanımakla yükümlü ülkelerden biri de 20 milyonu Kürt'ün yaşadığı Türkiye'dir. Çünkü Enfal Katliamı'nın "Kürt Soykırımı" olarak tanınması aynı zamanda ahlaki ve vicdani açıdan önemli bir insanlık sınavıdır.

**Irak'ta Kürt halkına karşı gerçekleştirilen Enfal Katliamı'nın "Kürt Soykırımı"
Olarak Tanınması Hakkında Kanun Teklifi**

MADDE 1- Türkiye Büyük Millet Meclisi; Irak'ta Saddam Hüseyin'in iktidarda olduğu dönemde Baas rejimi tarafından Kürtlere karşı 1986 yılından 1989 yılının sonuna kadar sürdürülen Enfal Harekatları boyunca genç – yaşlı, kadın – erkek ve çoluk çocuk demeden 182 bin Kürt'ün kimyasal silahlarla, havadan bombalamalarla, toplu infaz ve diri diri toprağa gömme gibi yöntemlerle katledildiğini ve 4.500 Kürt yerleşim yerinin yakılıp yıkılarak 1 milyondan fazla kişinin yerinden edildiğini kabul ederek; Kürtlere karşı insansızlaştırma ve toplu sivil infazları içeren Enfal Katliamı'nı "Kürt Soykırımı" olarak tanır ve ilan eder.

MADDE 2- Bu kanun yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.